

У січні 2019 року споживча інфляція сповільнилася до 9.2% (з 9.8% у грудні 2018 року). За місяць ІСЦ зріс на 1.0%. Уповільнення річної інфляції відбулося завдяки падінню цін на паливо та нижчим темпам зростання цін на товари та послуги, що входять до базової інфляції. Показник інфляції у січні практично відповідав траєкторії прогнозу, опублікованій в "Інфляційному звіті" (січень 2019 року). Незначні відхилення передусім пояснюються плановою зміною вагової структури споживчого набору, яка відбувається щороку в січні відповідно до методології ДССУ. Перегляд вагової структури в цілому не вплинув на траєкторію прогнозу інфляції.

Базова інфляція

Базова інфляція в січні сповільнилася – до 8.3% р/р порівняно з 8.7% р/р у грудні 2018 року. У місячному вимірі базовий ІСЦ зріс на 0.3%.

Так річні темпи зростання цін на послуги знизилися (до 14.2%). Зокрема уповільнилося зростання вартості послуг закладів громадського харчування, туристичних, медичних, страхових та фінансових послуг. Крім того, було очікуваним уповільнення зростання вартості послуг з утримання будинків та прибудинкових територій (до 17.5% р/р) на тлі високої бази порівняння (з початку минулого року тривало підвищення тарифів на ці послуги у більшості міст України). Водночас темпи зростання цін на інші послуги (послуги культури та спорту, хімічне чищення, інтернет тощо) збільшувалися через подальший тиск з боку зростання виробничих витрат, у тому числі на оплату праці, та з боку споживчого попиту.

Тривало сповільнення зростання цін на непродовольчі товари (до 3.4% р/р) насамперед завдяки подальшому зміцненню обмінного курсу гривні. Так нижчими темпами зростали ціни на побутову техніку (4.6% р/р), меблі (8.6% р/р), фармацевтичні товари (7.0% р/р), одяг та взуття (до 1.2% р/р), а ціни на телевізори та комп'ютерну техніку виявилися суттєво нижчими, ніж у минулому році.

Темпи зростання цін на продукти харчування з високим ступенем обробки практично не змінилися (9.5% р/р). Дещо сповільнилося зростання цін на м'ясні продукти (до 10.7% р/р), що було компенсоване прискоренням зростання цін на сири та кисломолочні продукти (відповідно до 9.9% та 10.2% р/р), що відображало відповідні тенденції на зовнішніх ринках.

Зміна цін на сирі продукти харчування

Зростання цін на сирі продукти харчування в січні прискорилося до 4.0% р/р з 3.3% р/р у грудні 2018 року. Зокрема тривало прискорення зростання цін на овочі борщового набору (до 86.0% р/р). На їхні ціни вплинула недостатня пропозиція, що пояснюється несприятливою

холодною погодою для зберігання овочів, а також слабким урожаєм овочів у Європі та окремих овочів вітчизняного виробництва. Високими темпами зростали ціни на борошно (20.1% р/р), що пов'язано як зі зростанням цін на зовнішніх ринках, так і з обмеженими обсягами якісної сировини.

Натомість стримувало зростання цін на сирі продукти харчування поглиблення падіння цін на фрукти (до 19.2% р/р), що передусім відбулося завдяки високим показникам урожаю яблук, а також нижчих цін на імпортовані банани та цитрусові. Також тривало зниження цін на яйця (на 12.6% р/р). Нижчими темпами зростали ціни на м'ясо (7.0% р/р), що пов'язано з подальшим падінням цін на світових ринках та більш млявим, ніж зазвичай у цей період, попитом на внутрішньому ринку.

Зміна адміністративно регульованих цін

Темпи зростання адміністративно регульованих цін збільшилися (до 18.7% р/р порівняно з 18.0% р/р). У січні очікувано підвищилися тарифи на опалення, постачання гарячої та холодної води, каналізацію, телефонні послуги та збільшилися акцизи на тютюнові вироби. Крім того, прискорилося зростання вартості проїзду в залізничному транспорті (до 20.8% р/р) передусім унаслідок зростання цін на додаткові послуги. Темпи зростання цін на хліб та алкогольні напої залишилися незмінними (відповідно 14.1% р/р та 10.1% р/р).

Зміна цін на паливо

Завдяки падінню світових цін на нафту в попередні місяці та зміцненню курсу гривні ціни на паливо знизилися у річному вимірі (на 1.9%).

Промислова інфляція

У січні 2019 року промислова інфляція також сповільнилася – до 10.4% р/р порівняно з 14.2% р/р у грудні 2018 року.

Порівняно з груднем у січні суттєво знизилися темпи зростання цін у добувній та переробній промисловості на тлі відповідних зовнішніх тенденцій. Так через зниження світових цін на залізну руду та сталь у річному вимірі знизилися ціни у вітчизняному добуванні металевих руд та металургії (відповідно на 2.9% р/р та 0.5% р/р).

Завдяки поглибленню падіння світових цін на нафту у річному вимірі знизилися темпи зростання цін у добуванні сирової нафти та природного газу та в хімічній промисловості (відповідно до 17.5% р/р та 5.5% р/р), а ціни у виробництві коксу та продуктів нафтоперероблення поглибили падіння (до 3.3% р/р).

Додатковим фактором сповільнення промислової інфляції стало зміцнення гривні до валют країни-партнерів. Зокрема ціни на продукцію переробної промисловості, що реалізується за межі України, знизилися на 1.2% р/р у січні, порівняно зі зростанням на 3.4% р/р у грудні 2018 року.

Тривало сповільнення інфляції в машинобудуванні (до 7.9% р/р порівняно з 13.1% р/р у грудні). Зокрема,

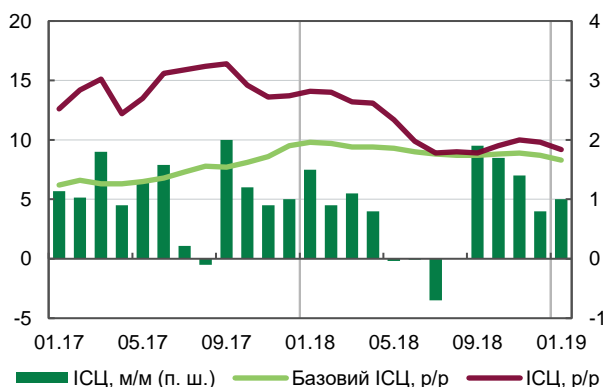
повільніше зростали ціни у виробництві електричного устаткування (4.4% р/р порівняно з 13.5% р/р у грудні).

Темпи зростання цін у постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря також зменшилися (до 24.2% р/р), що насамперед стало результатом високої бази порівняння – у січні 2018 року НКРЕКП значно підвищила тарифи на електроенергію для не побутових споживачів.

Темпи зростання цін у виробництві харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів також знизилися (до 6.3% р/р). Сповільнення спостерігалось у виробництві м'ясних продуктів (до 2.6% р/р) завдяки нижчим цінам на сировину, а також падінню світових цін на відповідні продукти харчування. Крім того, падіння світових цін на цукор разом зі значними його запасами сприяли збереженню падіння цін у виробництві цукру (6.4% р/р). Водночас пришвидшилося зростання цін у виробництві молочних продуктів (до 10.5% р/р).

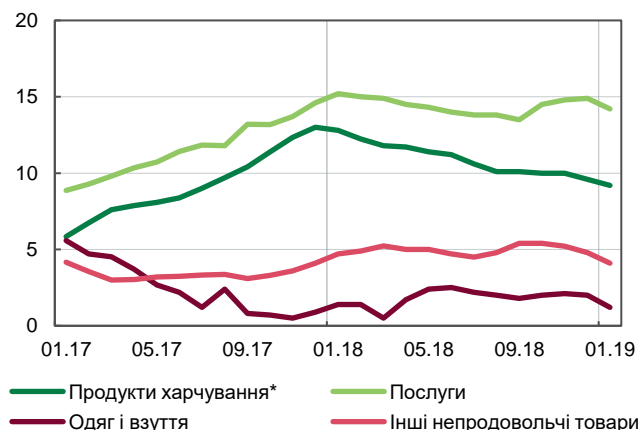
У січні 2019 року тривало сповільнення споживчої інфляції у тому числі на тлі зниження світових цін на окремі сировинні товари. Дотримання НБУ жорсткої монетарної політики також сприяло сповільненню базової інфляції

Графік 1. Індекси споживчих цін, %

Джерело: ДССУ.

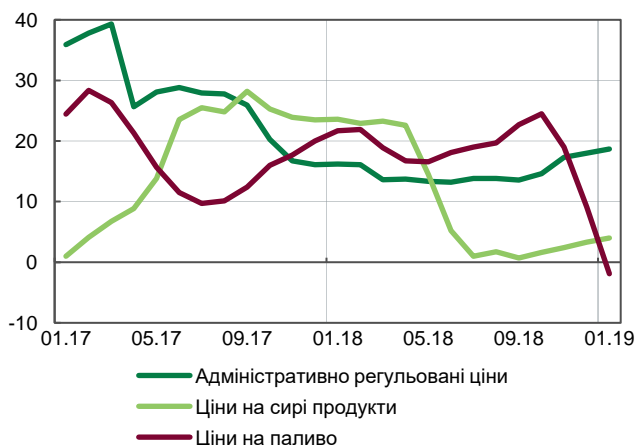
Графік 2. Основні компоненти БІЦЦ, % р/р

*З високим ступенем оброблення.
Джерело: ДССУ, розрахунки НБУ.

Небазова інфляція сповільнилася передусім завдяки зниженню цін на паливо, що нівелювало вищі темпи зростання цін на сирі продукти та адміністративно регульованих цін

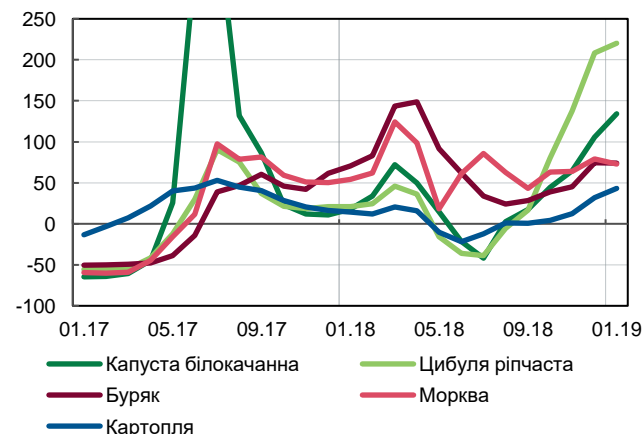
Графік 3. Основні компоненти небазового ІЦЦ, % р/р

Джерело: ДССУ, розрахунки НБУ.

Стрімке підвищення цін на овочі борщового набору на тлі звуження їхньої пропозиції було основним чинником прискорення інфляції сирих продуктів

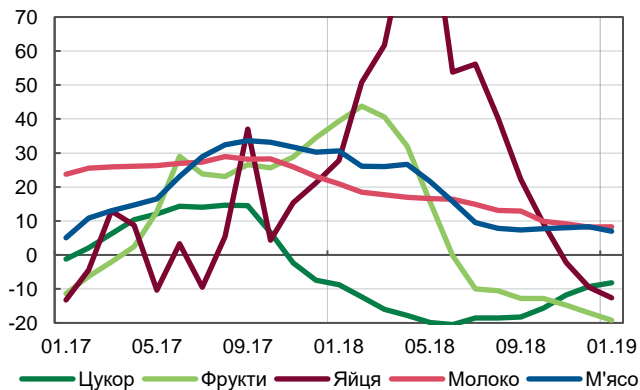
Графік 4. Ціни на овочі борщового набору, % р/р

Джерело: ДССУ.

Значна пропозиція та нижчі світові ціни сприяли поглибленню падіння цін на фрукти. Також продовжували знижуватись ціни на яйця та цукор

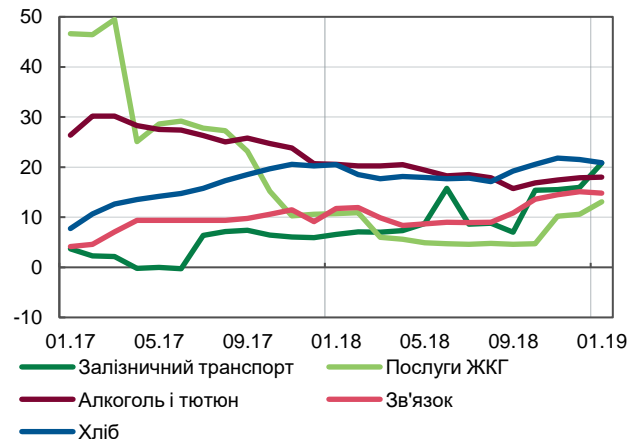
Графік 5. Ціни на окремі сирі продукти, % р/р

Джерело: ДССУ.

Прискорилися темпи зростання вартості залізничного транспорту та послуг ЖКГ, що було спричинене підвищенням відповідних тарифів у січні

Графік 6. Компоненти адміністративно регульованих цін, % р/р

Джерело: ДССУ.

Зниження світових цін на нафту разом зі зміцненням гривні були основними чинниками нижчих за минулорічні цін на паливо

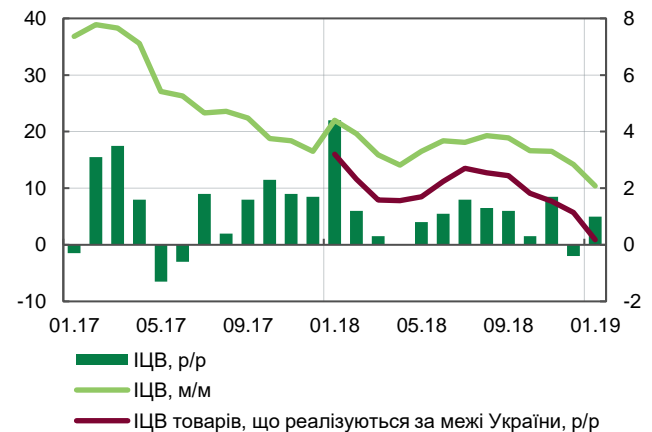
Графік 7. Індекси цін на паливо, % р/р

Джерело: ДССУ, Thomson Reuters.

У січні тривало зниження промислової інфляції на тлі відповідних тенденцій на світових ринках, а також унаслідок зміцнення обмінного курсу гривні

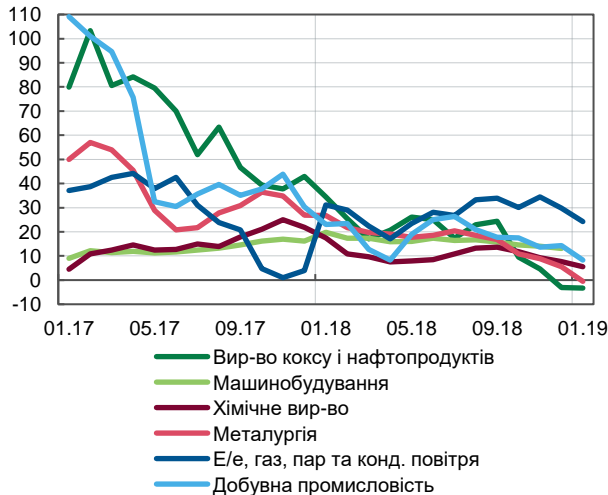
Графік 8. Індекс цін виробників, %

Джерело: ДССУ.

Вагомий внесок у сповільнення промислової інфляції мали нижчі темпи зростання цін в енергетиці завдяки ефекту бази порівняння

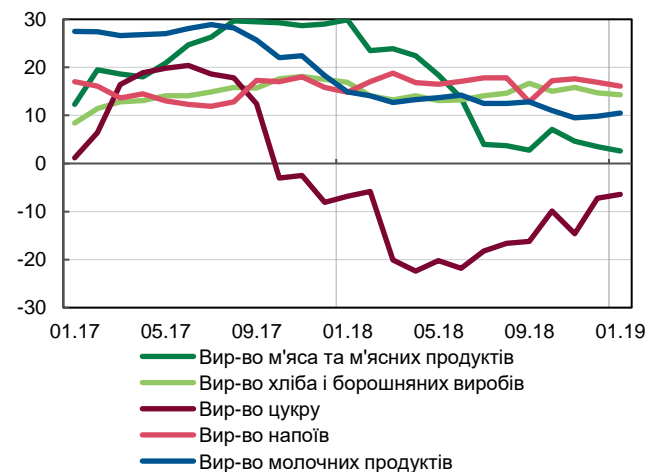
Графік 9. Ціни в окремих галузях промисловості, % р/р

Джерело: ДССУ.

У харчовій промисловості уповільнилися зростання цін у виробництві м'ясних продуктів, хліба та напоїв

Графік 10. Ціни в підгалузях харчової промисловості, % р/р

Джерело: ДССУ.

Таблиця 1. Зміна цінних індексів ІСЦ

Індекс	Частка ІСЦ для 2019 року, %	2018 рік		% р/р		2019 рік	Січень 2019 року, % м/м
		2016 рік	2017 рік	2018 рік			
		листопад	грудень	січень			
Компоненти споживчого кошика (за класифікацією Національного банку України)							
Індекс споживчих цін	100.0	12.4	13.7	10.0	9.8	9.2	1.0
Базова інфляція	59.3	5.8	9.5	8.9	8.7	8.3	0.3
Небазова інфляція*	40.7	17.5	19.4	10.9	10.7	10.3	2.1
сирі продукти	20.0	1.2	23.5	2.4	3.3	4.0	4.0
адміністративно регульовані тарифи та ціни	16.8	34.6	16.1	17.3	18.0	18.7	1.9
паливо	3.9	19.5	20.0	19.0	9.1	-1.9	-6.1
Окремі компоненти споживчого кошика (за класифікацією ДССУ)							
Продукти харчування та безалкогольні напої	45.4	3.3	17.7	7.5	7.8	7.9	2.1
Алкогольні напої, тютюнові вироби	8.3	22.5	20.7	17.4	17.9	18.0	1.2
Одяг і взуття	5.3	5.5	0.9	2.1	2.0	1.2	-4.6
Житло, вода, е/е, газ та інші види палива, у т. ч.:	4.9	47.2	10.6	10.2	10.6	13.1	2.6
утримання будинків та прибудинкових територій	0.2	11.5	47.5	23.1	23.7	17.5	0.7
водопостачання	0.1	42.1	20.2	17.9	19.9	21.2	1.4
гаряча вода	0.2	82.9	0.9	2.3	3.2	12.9	9.4
природний газ	1.2	42.0	1.2	22.9	22.9	22.9	0.0
центральне опалення	0.8	89.3	3.8	3.8	5.2	16.6	11.0
електроенергія	0.9	60.0	28.1	0.0	0.0	0.0	0.0
Транспорт	11.4	11.4	16.7	16.8	12.9	7.7	-1.7
Зв'язок	3.1	4.0	9.1	14.5	15.1	14.8	2.5
Освіта	1.3	13.7	14.9	13.3	13.4	13.4	1.4

Таблиця 2. Окремі компоненти ІЦВ

Індекс	Частка ІЦВ для 2019 року, %**	2018 рік		% р/р		2019 рік	Січень 2019 року, % м/м
		2016 рік	2017 рік	2018 рік			
		листопад	грудень	січень			
Індекс цін виробників	100.0	35.7	16.5	16.5	14.2	10.4	1.0
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	15.2	85.1	30.4	13.7	14.3	8.4	-2.6
Добування кам'яного вугілля	2.9	40.4	47.8	5.3	5.4	11.4	5.6
Добування сирої нафти і природного газу	5.3	76.5	16.1	28.9	24.9	17.5	-2.1
Добування металевих руд	5.8	107.2	29.3	4.6	8.2	-2.9	-7.5
Переробна промисловість	65.3	22.6	18.5	9.8	7.4	4.6	-0.4
Вир-во харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів	20.2	16.2	12.5	8.6	7.0	6.3	0.2
Вир-во коксу та продуктів нафтоперероблення	3.9	61.7	43.0	4.6	-3.1	-3.3	-1.8
Вир-во хімічних речовин і хімічної продукції	2.7	-1.4	21.9	9.3	7.7	5.5	-0.4
Вир-во основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів	1.4	8.5	11.0	14.1	16.7	14.8	1.1
Вир-во гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції	5.2	9.5	12.5	13.1	12.6	11.3	1.4
Металургійне вир-во, вир-во готових металевих виробів, крім виробництва машин та устаткування	18.5	41.8	26.9	8.9	5.6	-0.5	-2.2
Вир-во автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів та інших транспортних засобів	2.9	11.4	17.9	18.1	17.3	11.1	0.7
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	18.5	51.5	4.0	34.4	29.8	24.2	5.5

* Розрахунки Національного банку України на підставі даних ДССУ. Сума внесків компонентів ІСЦ може відхилитися від загального ІСЦ за рахунок застосування динамічних ваг відповідно до методології ДССУ та округлення.

** Частка компонентів у ІЦВ розрахована на основі даних ДССУ щодо обсягу реалізованої промислової продукції за видами діяльності за 2018 рік.

Список скорочень:

ІСЦ	індекс споживчих цін	вир-во	виробництво
ІЦВ	індекс цін виробників	е/е	електроенергія
ДССУ	Державна служба статистики	р/р	у річному вимірі, до відповідного місяця/періоду попереднього року
ЖКГ	житлово-комунальне господарство	м/м	до попереднього місяця, у
НКРЕКП	Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг	п. ш.	місячному вимірі права шкала